Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 232. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 31-го ЖОВТНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 31, 1980 No. 232. VOL. LXXXVII.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУЛАСЬ КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ДЕКОЛОНІЗАЦІЇ СССР

Ню Йорк, Н. Й. — У четвер, 23-го жовтня ц.р., тут у залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку відбулася наукова конференція на тему проблеми деколонізації СССР з участю трьох визначних американських спеціялістів і знавців Совєтського Союзу.

Конференцію під назвою „Конференція в справі деколонізації російської совєтської імперії — в нашому часі," зорганізували шість світових конгресів тих етнічних організацій, країни походження яких — поневолені в СССР.

Спонзорами були: Конференція Вільних Білорусів, Естонська Світова Рада, Світова Федерація Вільних Лотишів, Литовська Світова Спільнота, Туркестанська Національна Організація для Свободи і Світовий Конгрес Вільних Українців. Саму конференцію підготовив Діловий комітет на чолі з д-ром Володимиром Душником, координатором конференції, та п'ятьох членів від п'ятьох світових конгресів.

(Світлив д-р Р. Голіят)

Під час панелю. Сидять (зліва): керівник панелю д-р Іван Флис, проф. Ричард Пайпс, Френк Шекспір, проф. Андрю С. Еренкройц

Пресова конференція

В год. 2-ій по полудні відбулася пресова конференція, якою проводив проф. Андрю С. Еренкройц, і під час якої відповідали на запити: Д-р В. Кіпель, д-р Б. Немецкас, П. Саар, С. Мансур і д-р Я. Запруднік. Більшість питань була звернена до положення поневолених націй, переслідування учасників опору в неросійських країнах та можливости мирної деколонізації СССР.

У пресовій конференції особливо численно заступлені були національні відділи „Голосу Америка," „Радія Свобода" і „Радія Вільна Европа," як теж етнічна преса; від „Свободи" представником був ред. Зенон Снилик, а від „Українського Тижневика" ред. Юрій Зарицький.

Доповіді

Конференцію відкрив д-р Душник, який коротко з'ясував цілі конференції та представив членів Ділового комітету, які брали участь у її підготові. Опісля він попросив на голову конференції д-ра Івана Флиса, головного предсідника УНС та члена секретаріяту СКВУ. З'ясовуючи завдання конференції, д-р Флис, між іншими, сказав: „Наші групи не є мілітарними союзами і вони не мають модерного узброєння, балістичних ракет чи атомових бомб. Але вони надзвичайно сильні в одному відношенні: вони говорять в імені 110 мільйонів своїх земляків в балтійських державах Естонії, Латвії і Литви, Білорусі, Туркестану й України."

По черзі він представляв промовців, стверджуючи їх знання та експертизу у відношенні до СССР та американсько-совєтських стосунків. Він теж представив присутніх на конференції Владику Василя Лостена, єпископа стемфордської єпархії, президента і заступника президента СКВУ Миколу Плав'юка і маґра Івана Базарка, та генерального секретаря СКВУ Василя Безхлібника, і д-ра Анісетіса Сімутіса, генерального консула Литви.

Першим доповідачем був Френк Шекспір, колишній директор Американської Інформаційної Аґенції за президентури Ніксона і теперішній президент „РКО Дженерал" /конґльомерат радіових і телевізійних стацій, та інших індустрій/. В 1972 році УККА його нагородив, Шевченківською Нагородою Волі" за його правильну політику відносно неросійських народів в СССР, під час його директорства в Ю-Сі-Ай-Ей. Темою його доповіді було „Думки про свободу й революція масових засобів інформації."

Він сказав, що після Першої світової війни переможені імперії Німеччини, Австро-Угорщини і Туреччини втратили свої колоніяльні імперії. По Другій світовій війні /1945 р./, це переможні держави західньої коаліції, а саме Великої Британії, Франції, Бельгії і Голляндії та невтральні — Еспанія і Португалія, що добровільно і в рамках ОН розчленували свої імперії і дали незалежність мільйонам колишніх колоніяльних народів Африки, Азії й Центральної Америки. Єдиною імперією, яка залишилася в цілості та ще у збільшеному виді по Другій світовій війні, це російська

(Закінчення на стор. 4)

У світі

АССОШІЄЙТЕД ПРЕСС інформує, що Палестинська Визвольна Організація призналася до виконання бомбового замаху, в якому, як подають ізраїльські джерела, загинуло 16 ізраїльтян, в тому числі 13 вояків і три цивільні особи. Згідно з ізраїльськими інформаціями, ПВО виконала в останніх двох місяцях кілька бомбових атентатів і взагалі пожвавила свою терористичну діяльність на території Ізраїля. Ізраїльські поліційні і військові чинники поробили вже цілий ряд протизаходів, щоб перешкодити цій діяльності Палестинської Визвольної Організації, а міністер оборони в уряді Менахема Беґіна заявив, що не треба виключати відплатних акцій, якщо ПВО не припинить тероризувати ізраїльське населення.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА протести Ізраїля і З'єднаних Стейтів Америки, представники Палестинської Визвольної Організації були запрошені на конференцію ЮНЕСКО (організація ОН для справ освіти, науки і культури), яка, як відомо, відбувається в Београді, Югославія. Представники ЗСА і Ізраїля заявили, що вони бойкотуватимуть цю сесію на якій виступатиме представник ПВО. Західні дипломати не виключають, що на сесії виступатиме сам Ясір Арафат, який перебуває в Югославії на запрошення прем'єр-міністра югославського уряду Васеліна Джурановіча. Делеґації ЗСА і Ізраїля роблять старання, щоб до бойкоту прихилити також делеґації інших західніх держав.

ЗГІДНО З ІНФОРМАЦІЯМИ ЗАХІДНІХ розвідчих служб совєтська морська фльота, яка оперує на Червоному морі матиме нову пристань в Етіопії, яку почали спільно розбудувувати і уліпшувати совєтські і етіопські інженери. Військова розвідка ЗСА повідомляє, що розбудова порту для совєтських воєнних кораблів розпочалася вже раніше, але засоби масової інформації, не маючи можливости перевірки, не подавали про ці будови жадних повідомлень. Державний департамент у Вашінґтоні знав про совєтську присутність у цьому просторі, а американські воєнні кораблі вже від якогось часу слідкують за рухами совєтської фльоти і зарозбудовою не тільки цього одного порту в Етіопії, але також інших військових інсталяцій та летовищ.

ЛІДЕР ПАЛЕСТИНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ Ясір Арафат, виступаючи ненадійно на конференції ЮНЕСКО, організації ОН для справ освіти, науки і культури, яка відбуває свої наради в Београді, закликав членські держави підтримувати старання про створення на Близькому Сході такої держави, у якій побіч себе жили б мирно жиди, араби й інші народи. З'єднані Стейти Америки й Ізраїль бойкотували сесію виступу Арафата, який гостро критикував „сіонізм" Ізраїля і „колоніялізм" ЗСА, закидаючи Америці підтимку „екстремних ізраїльських урядів", які ведуть війни проти арабських країн.

В Америці

ЛІДЕРИ РОБІТНИЦТВА В ЗСА В НАМАГАННІ З усіх сил підтримати кандидатуру президента Картера на перевибір, плянують вже до витрачених цьогорічних велетенських сум на передвиборчу кампанію додати ще більше. Вони з радістю також зустріли вістку у вівторок, 28-го жовтня, що Картер в опитуваннях виборців — членів робітничих юній, веде значно перед в порівнянні з Реґеном вже в десяти стейтах, де велося опитування серед юнійних робітників.

ДЛЯ ЧЛЕНІВ НАЙПРАВІШОЇ ГРУПИ В ЗСА, ЩО носить назву „Джон Бірч Сосаєті", обидва кандидати на наступного президента є занадто „ліві", і речник цього Товариства Джона Бірча в Белмонт, Масс., сказав у понеділок, 27-го жовтня, що ця організація радить своїм 50,000 членам „пересидіти лиху годину" вдома й взагалі не йти до виборчих урн.

СХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ОБМЕЖИЛА ПОДОРОЖУВАННЯ ЧЕРЕЗ ПОЛЬСЬКИЙ КОРДОН

Східня Німеччина, — У вівторок, 28-го жовтня ц.р., уряд Східньої Німеччини повідомив про суворі обмеження подорожуючим до Польщі — а звідтіля до Східньої Німеччини. Цей новий закон є начебто продовженням попередніх кроків цього уряду відносно громадян Західньої Німеччини, яким також скасовано право вільного переїзду.

Ці нові обмеження входять у життя у четвер, 29-го жовтня, поклавши край подорожуванням полякам і громадянам Східньої Німеччини. З цим днем, якщо будь-хто з однієї чи другої країни схоче отримати дозвіл на виїзд за кордон, він мусить заздалегідь постаратись про запрошення від своїх приятелів чи родини, а тоді поліційна станиця даної країни, переглянувши виповнений формуляр, офіційно його повинна потвердити. Виглядає, що ця нова процедура більше спричинятиме труднощів як одержання звичайної візи в інших комуністичних країнах.

Коментатор телевізійної станції у Східній Німеччині сказав, що ці нові обмеження є тільки тимчасовим кроком, що його викликала „важка ситуація" у Польщі, додавши, що „ми разом з нашими поляками-приятелями" сподіваємося, що в цій країні швидко наступить стабілізація". Існують побоювання, що й інші сателітні країни, йдучи слідом за Східньою Німеччиною обмежать свободу рухів для поляків.

Еріх Гонекер, лідер Компартії Східньої Німеччини, ще заки прийшло до цих обмежень часто перестерігав перед „антисоціялістичними" і „контрреволюційними" силами в Польщі, які, — як він сказав, — хочуть, зліквідувавши соціялізм, створити новий „польський модель". Він виявляв також побоювання, щоб ці бажання „переміни" соціялізму, які існують поміж польськими робітниками не перенеслися до Східньої Німеччини, а теж, щоб не дійшло до можливого відриву Польщі від совєтського бльоку народів.

Як відомо, кожного року більше чим п'ять мільйонів поляків відвідувало Східню Німеччину, а 3,5 мільйона громадян Східньої Німеччини їздило до Польщі. На думку коментаторів у Східній Німеччині, цей безустанний рух на обох кордонах, тим більше вказує на те, що мусіло прийти до обмежень у виїздах у ці дві країни, бож існує загроза, що приїхавши до Ґданська, індустріяльної частини Польщі, їхні громадяни познайомившись там із сьогоднішнім робітничим рухом, змогли б його перенести на терени Східньої Німеччини.

Телевізійний коментатор також поінформував, що Східня Німеччина, кермуючись „бажанням полегшити там економічне напруження" вислала харчі, нічого однак не згадано про поємність посилок. Досі ж поляки приїздили до Східньої Німеччини, щоб запастися там харчами, які можна було відносно легше отримати.

Два тижні тому — в намаганні, щоб спинити приплив подорожуючих із Західньої Німеччини, піднесли суму грошової валюти, що її відвідувачі мусять виміняти.

У Варшаві знову відбудуться переговори між урядом і профспілкою

Ґданськ, Польща. — Керівники польської вільної профспілки „Солідарносьць" погодились на розмови з прем'єр-міністром Юзефом Піньковским при кінці цього тижня, але рівночасно дали зарядження льокальним профспілкам готуватись до більшого загального страйку на 12-го листопада, якщо б розмови у Варшаві не вдались і уряд відкинув домагання робітників. Лєх Валєса й інші чільні лідери профспілки вже поїхали до Варшави, хоч спочатку вони настоювали, щоб Піньковскі приїхав до Ґданська, де приміщується головна квартира профспілки „Солідарносьць", але Варшава не прийняла такої пропозиції, запросивши натомість керівників профспілки прибути на розмови до столиці.

У зв'язку із загостреною ситуацією в Польщі східньонімецький комуністичний уряд вирішив обмежити перехід кордону між Польщею і Східньою Німеччиною, і кожний громадянин Польщі потребуватиме тепер спеціяльного дозволу на подорожування до Німеччини. Політичні спостерігачі кажуть, що таке потягнення можуть зробити також інші сателітні країни, які, до речі, вже від довшого часу критикують польський уряд за толерування „бунтарства" у їхній країні, щоб таким чином ізолювати Польщу від зовнішнього світу. Деякі західні дипломати думають, що якщо б страйки дійсно розпочались, то мабуть черговим кроком країн Варшавського Пакту, а зокрема Совєтського Союзу, буде військова інтервенція з метою привернути повну контролю Комуністичній партії у Польщі і знищити стримління робітників на створення вільної профспілки і на лібералізацію режиму взагалі.

Вміжчасі економічна ситуація в Польщі дуже погіршилась і майже в кожній місцевості відчувається брак харчів, не зважаючи на те, що в країні панує релятивний спокій і всі підприємства тимчасово працюють.

ЗАВДЯКИ ВІВТІРКОВИМ ТЕЛЕВІЗІЙНИМ дебатам поміж Президентом Картером і президентським кандидатом Роналдом Реґеном місто Клівленд набрало нового і гарного вигляду: замітачі вулиць трудилися понад норму, і скрізь по прилюдних місцях посаджено у вазонах нові живі квіти, що має засвідчити перед напливом безлічі важливих відвідувачів і членів засобів масової інформації про живучість цього міста, про його міць і поступ.

СПІРНЕ ПИТАННЯ ПОБУДОВИ НУКЛЕАРНИХ реакторів для майбутнього постачання — замість з оливи й вугілля — електричної енергії для населення Америки буде вирішуватися під час президентських виборів 4-го листопада в п'яти стейтах Америки. Ці стейти: Південна Дакота, Міссурі, Вашінґтон, Монтана і Ореґон. З них Південна Дакота домоглася поставити на виборчий бальот вимогу, щоб місце побудови нуклеарних реакторів, дозвіл на видобування урану та місця для радіоактивних покидьків вирішували всі виборці цього стейту більшістю голосів.

СЛОВО ЧОРНОВОЛА НА СУДІ В МИРНОМУ

Ню Йорк, Н. Й. /Пресова служба ЗП УГВР/. — У самвидаві поширюється текст останнього слова Вячеслава Чорновола, що його він виголосив на суді в Мирному 6-го червня 1980 року. Як відомо, Чорновола, який перебував на засланні в Якутській АРСР, після відбуття семирічного ув'язнення в концтаборах, арештували 8-го квітня в наслідок спрепарованої органами КГБ правокації (спроба знасилування). За це його засудили до 5 років концтабору.

Подаємо повний текст останнього слова Чорновола на цьому суді.

„Я не зовсім певен, що зможу закінчити своє невелике останнє слово, хоча говоритиму про справжню суть справи, та й перебуваємо ми в порожній залі. Все ж почну з того, чим треба було б закінчувати.

Я зовсім байдужий до терміну покарання, який ви мені назначили. І мінімум і максимум для мене нереальний через голодівку, яку я оголосив на весь термін ув'язнення за брудною статтею, та штучного підтримування життя. Адже й тепер уже я не дуже далекий від найнижчих меж своїх фізичних можливостей. Проте іншого виходу в створеній ситуації я не бачу. Якщо обстоювати принципи ще можна, водночас шкодуючи себе, то обстояти свою честь і свою гідність інакше, ніж поставивши на карту не лише здоров'я, а й саме життя, за теперішніх обставин неможливо.

Часами я думаю: чи варто було мені відмовлятися від раніше оголошеного бойкоту слідства й суду та брати участь у фіналі цієї брудної справи? І вирішую, що все таки варто. Досі зі мною й моїми переконаннями воювали з відкритим забороло /всіляких дрібних інсинуацій на зразок анонімок або розповсюджуваних чуток я не беру до уваги/. Тепер, продемонструвавши безсумнівну слабкість, страх зіткнутися лице в лице, сховалися за спину підісланої агентки, яка інсценізувала „спробу зґвалтування". Позбавити себе можливости дослідити, відчути на собі й оповісти людям, як це робиться, я не мав права.

Вячеслав Чорновіл

Я не буду ані полемізувати з прокурором, ані заглиблюватися в брудні деталі зфабрикованої справи. Цю невдячну ролю взяв на себе мій адвокат який добре довів тут неспроможність кримінальної оболонки мого по суті політичного процесу, за що я йому дуже вдячний, незалежно від результатів його зусиль. Про суть звинувачення скажу лише, що моє слідство і звинувачувальний висновок моґли б стати для студентів-юристів хрестоматійним зразком того, що таке юридична неписьменність і правова неспроможність. Чого тільки не знайдеться в одному томі небагатої на матеріяли справи: вигадані десь на боці і встромлені в найневідповідніше місце справи протоколи допитів; формально незаконно проведені, а тому недійсні, експертизи; порушення елементарних правил зберігання обстановки події до огляду /та зрозуміло — адже зберігати було нічого/; не лише фактологічно, а й текстуально дослівно тотожні протоколи допитів різних свідків; елементарне порушення презумпції невинности/ коли в слідчих документах уже від першого затримання мене називали злочинцем, а вину мою визнавали безсумнівною/ і т. д. і т. п.

Мені навіть трохи кривдно. Які б не були зараз жорстокі часи, але мені здається, що 15-ма роками принципового протистояння я заслужив хоча б грамотного слідчого або трохи поряднішої статті кодексу.

Навіть головна виконавиця Блохіна, непогано провівши початкову стадію операції, заманивши мене до пастки, пізніше, в ході суду і слідства, безнадійно заплуталась у протиріччях і своїх шефів дещо підвела, підсуневши суд. Справа чистою не вийшла, брудні плями проступають на всій її поверхні.

Хоча моїй справі посилено намагаються надати суто кримінального характеру, і в звинуваченні навіть не згадали, що я засланець, справжні причини кримінальної комедії вилазили і тут і там. То, зі слів провокаторки виявилося, що я, погрожуючи пляшкою, кричав: „Ти знаєш, хто я? Я однодумець Сахарова, і якщо ти не перестанеш кричати, то я тебе скалічу". То, запихаючи мене черговий раз до тюрми, мені ж з людоїдським цинізмом приписувалося твердження: „Я не бачу смислу в своєму житті, окрім сидіти в тюрмі або засланні", то в ході чергової очної ставки „нещасна жертва" (до речі, великогабаритна молодиця, що аж пашить здоров'ям і яка впоралася б з кількома такими „ґвалтівниками", як я, — вимучений тюрмами й таборами, слабосилий, та ще з хворою рукою) відверто пояснювала причини своїх наклепів: „Мені розказали, хто ти: такі, як ти, не повинні ходити по радянській землі". То в залю закритого суду на слухання формально зовсім незначної справи раптом запрошують газетяра із вказівкою зліпити розвінчувальну статтейку про „дисидента-ґвалтівника" (ось, мовляв, які вони!), то раптом який-небудь свідок, забувши, за що мене судять, починає доводити, що я залишився на давніх ідейних позиціях.

В суді посилено старались розвінчати версію від фактів. Саме мені, одному з найбільш „нехороших" (чого тільки варта прислана в суд характеристика на мене як засланця!), мало не єдиному з політзасланців дозволяють поїздку у відрядження з дуже незначного приводу в чимале для Крайньої Півночі місто. І в цей самий час з України — з короткочасною пересадкою (може навіть фіктивною) для більшої переконливости в Ашхабаді, до

(Продовження на ст. 4)

Тріо молодих артистів виступить у музичному матіне

Лідія Гаврилюк

Аскольд Шеґедин

Марта Зєлик

Ню Йорк, Н. Й. — Стараннями 72-го Відділу СУА, головою якого є Дорота Чупа, у неділю, 2-го листопада ц. р., в год. 3-ій по полудні, в приміщенні Українського Інституту Америки, при 21 Іст 79 вул. і 5-та авеню, виступить тріо видатних молодих артистів у музичному матіне. Досі понад 70 студентів Українського Музичного Інституту виступало у цього роду музичних імпрезах.

Один із цих виконавців — це Аскольд Шеґедин, молодий піяніст і студент передмедичного факультету в Ратґерському університеті, який навчався у проф. Таїси Боґданської в Українському Музичному Інституті. Він брав участь у різних фортепіянових речиталях і конкурсах, одним з-поміж яких був Концерт Молодих Музиків. У нього є зокрема замилування до ліричних та імпресіоністичних композицій українських і французьких музик.

Артистка Марта Зєлик, яка теж візьме участь у музичному матіне, це член Драматичної Студії Лідії Крушельницької у Ню Йорку, де вона виступала у всіх постановках цієї Студії, в більшості відіграючи головні ролі. Вона закінчила студії у Барнард коледжі, а тепер навчається у Школі міжнародних відносин при Колюмбійському університеті. На протязі кількох років вона була принагідним диктором „Радія Вільна Европа".

Одну з точок програми цього матіне виповнить спів Лідії Тамари Гаврилюк, сопрано, яка студіювала в Ратґерському університеті музику і спів, де часто виступала як солістка Камерального хору. Тут, теж при цьому університеті, основано ансамбль бандуристів, керівником якого була Л. Гаврилюк. Крім цього вона також була членом Тріо — „Хвилі Дніпра".

Вона студіювала з Томою Гриньковим і Каролайною Сеґрера, а сьогодні студіює у Люїджі Делл, Орефісі. Її акомпаньятором буде Фернардо Рівас, колишній студент Мангатанської Музичної Школи та Джуліярду.

Співробітниками цього музичного матіне є Марія Лисогір та Анна Безкоровайна. У склад Комітету, який влаштовує цю імпрезу, входять ще такі його члени: Ірина Чарнецька, Софія Котик, Катерина Козуляк, Ненсі Марко, Оля Літепло та Нетті Єнсен.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Конфлікт Ірак-Іран

Бомбові атаки обидвох противників на цілі положені в глибині країни, малі вигляди на швидке закінчення іраксько-іранського конфлікту, накінець духова атмосфера, витворювана в обидвох країнах, штовхають їх щораз більше в напрямі тотальної війни.

Початкові напади іракської артилерії і летунства відразу привернули до себе увагу, що йдеться не про знищення бойової сили ворога, про зламання його мілітарної потуги, але про такі загальні матеріяльні й суспільні знищення, які внеможливлять йому на протязі довшого часу нормальне функціонування. Іракське командування знищує Абадан, його рафінерію, промислові споруди, комунікацію, нафтопроводи, а його наземні частини окупують фактично спалену землю, знищені будинки, опорожнені оселі. Іранські чинники пробують поступати подібно в рамках своїх можливостей. Вони руйнують міста, промислові улаштування в глибині ворожої країни, а на фронтову полосу звертають мало уваги, хіба тільки в ряди-годи.

В Ірані після знівечення військового командування й деморалізації армії на поверхню життя вийшли групи ісламських фанатиків, які перебрали на себе ролю захисника ісламської республіки. Вони ставлять опір на фронті, а в глибині краю сповняють функції поліції, до суддів, державної адміністрації. Стан цей закріпляється й поширюється у зв'язку з потребою щораз ширшої мобілізації. З огляду на брак старшин, або очевидне недовір'я, до них провідники ісламських груп і їхні відділи стають збірними точками нових щораз ширших людських мас.

У подібну ситуацію поволі входить, але зовсім іншими дорогами, Ірак. З огляду на відхід військових частин на фронт державне правління приступило до творення Народної армії. Молодь, ще не військового віку й старші творять основний елемент тієї армії. Вони поволі перебирають на себе функції допоміжної поліції та відділів, які діють у випадку наглої й непередбаченої потреби.

Таким чином війна поширюється на ціле суспільство, яке включається в неї та відчуває відповідальність за неї, перебираючи на себе різні тягарі й завдання. Іранські ісламські охоронники вже давно переступили своїм числом півмільйона людей. Вони перебрали на себе різні привілеї. Вони регулюють торгівлю й умішуються в ціни, втручаються в розподіл сирівців різних матеріялів, роблять „велику" і „малу" політику, не питаючи в нікого ні поради, не шукаючи будь-якої санкції, накінець вони арештовують людей, судять їх і тримають під вартою. І хоч вони в багатьох випадках виявили себе добре в боротьбі з іракськими військами, але їхні привілеї так переважають їхні корисні служби народові, що в Ірані вже від якогось часу помітний зріст ворожнечі до них.

Зовсім інакше є з Народною армією в Іраку. Там держава не передала ніяких владних функцій, ані прерогатив. Вони виконують допоміжні функції і згідно з опінією закордонних обсерваторів виконують їх, принаймні покищо задовільно, завдяки чому їхня популярність серед населення Іраку велика.

Одна й друга формації по обидвох боках фронту відіграють ролю того суспільного чинника, що втягає широкі людські маси до боротьби. І таким чином війна між Іраком і Іраном не обмежується ані до вояків, ані до фронтів. Вона глибоко заторкає почування людської маси, і „сірої людини з вулиці і провідних національних діячів та прибирає в цьому відношенні форму тотальної війни.

У цьому самому напрямі штовхає також „ідеологічне" підложжя війни. Аятолла Хомейні після перевороту в Ірані розпочав похід проти різних ісламських сект і за поширення впливів шіїтів серед різних ісламських народів. Він розпочав посилену акцію у тому напрямі, висилаючи емісарів, передаючи матеріяльні засоби тощо. Рух шіїтів почав прибирати на силі й він вийшов на шлях домінації взагалі в ісламі. Хоч дорога далека і її не перейти, бо Хомейні, чи будь-який інший шіїтський лідер заслабий для цього, а з другого боку інші ісламські секти засильні, але під цими прапорами сучасне ісламське державне керівництво розвиває свою боротьбу.

Іракські керівні кола перебрали на себе захист „арабських інтересів". І хоч їм це деякі арабські держави заперечують, наприклад, Сирія, Лівія, але вони все таки в арабізмі шукають оправдання своєї боротьби.

Завдяки цьому боротьба між Іраком і Іраном вийшла з рам боротьби двох сусідів, боротьби за „межу" й за обмежені національні інтереси, а ввійшла в площину боротьби за ширші ідеї, за цілі, які переступають національні границі, а це знов зміцнило рух до її тотальної боротьби.

Іван Кедрин

ДЕРЖАВНІ СИСТЕМИ — ПРИКМЕТИ І ХИБИ ДЕМОКРАТІЇ

Всесвітня історія знає цілий вахляр державних систем. Але при розгляді їх не вільно забувати найпершої історичної правди, що всі діла роблять не державні системи, не писані закони з основним законом — конституцією — у проводі, а всі діла роблять люди. І від людей, а не від існуючих систем залежить, чи правління добре, чи погане, чи народові на даній території ведеться гарно, чи погано, чи існує в країні справедливість, чи безправ'я, чи процвітає економіка, чи панує нужда. Конкретно: коли мудрий і справедливий абсолютний монарх, то він принесе державі більше хісна, як нездатний президент демократичної республіки, — наприклад, австрійський монарх Йосиф II за так званого „освіченого абсолютизму", приніс куди кращі реформи, аніж дали його прерізні президенти республік. Зрештою, титул президента республіки міг — за нашого часу так буває — тільки прикривати фактичний диктаторський режим (різні країни Середущої і Південної Америки, титул президента Брежнєва). Сатрапи існували вже також в давній давнині. Психопатичний римський імператор Неро відчував насолоду, коли придивлявся, як дикі звірі розривають на арені перших християн, — у середньовіччі відомий Атилла, прозваний „бичем Божим". Велика Французька Революція відзначилася особливою жорстокістю з винищуванням не тільки вірних династії Бурбонів аристократів, але й взаємно одні революціонери винищували інших (якобіни й жирондисти).

Демократична система

Із усіх існуючих державних систем демократична система найкраща тому, що вона найтривкіша — доказав це факт, що існує кругло дві з половиною тисячі років, від Атенської республіки. Але це й найскладніша і найтрудніша система правління, бо вимагає від широких мас народу таких державницький чеснот, що їх інколи навіть трудно вимагати від широких верств населення, які користуються правами й привілеями існуючої демократичної конституції. І від античних часів по нинішній день демократія виявляє свої „плюси" і свої „мінуси", — прикмети і хиби. Пригадаймо, що у тій власне ніби зразковій Атенській демократичній системі засудили і стратили (отруїли) Сократа (400 р. перед нар. Христа), якого Дельфійська пророчиця назвала була „наймудрішим греком" за його навчання „пізнай себе самого". І в отій античній грецькій демократії судочинство знало „остракізм" — бойкотування і вигнання поза кордони міста і країни людини „народним гоосуванням", що у практиці давало широке поле до особистої пімсти над противником та несправедливого карання найправедніших осіб. Але ж від отієї античної доби за кругло пів тисячі років перед нар. Христа існує по нинішній день назва „демократія" — з грецького „панування народу". Це панування народу може бути різне. Це є той „праведний закон Вашінгтона", що його бажав собі Шевченко для України. Це є влада з народу і для народу. Це є найширші вольності, що їх немає за ніякої іншої державної системи. Але й це дає можливість зловживати тими найширшими свободами і не раз перемінювати свободу у сваволю, затрачуючи почуття межі між тими взаємосуперечними поняттями.

Відомо, що демократія признає право слова і друку — і це відкриває широко двері для демагогії, для поборювання свого противника неетичними засобами. Свобода слова і друку дає можливості вести пропаганду так, щоби вона йшла по лінії почувань, а не розуму, — щоб вона промовляла до емоцій, до пристрастей, щоб подобалася гурра-патріотичними фразами, щоб відкликувалася до емоцій, а не до логіки.

І коли Адольф Гітлер заснував Націонал-соціялістичну партію, то мав спершу у тій своїй партії сім членів. Але вмілою, крикливою, впертою і послідовною кампанією, яка апелювала до почувань, ображених і сердитих проти переможців у Першій світовій війні, здобув у виборах 1934 року більшість і легально, демократичним способом дійшов до влади, коли президент Гінденбург доручив йому, як новому канцлерові скласти уряд. І з-поміж тих, які голосували на його Націонал-соціялістичну партію, напевне дуже мало читало „Майн Кампф", подібно, як у Совєтському Союзі мало громадян читало „Капітал" Маркса і знають твори Леніна й інших теоретиків комунізму. Всі вони знали і знають, що мають над собою диктатуру, що мають авторитарний режим, який не визнає опозиції і не визнає людських прав.

Диктатура

Диктатура — це найлегша державна система, бо обов'язує в ній один закон: „Молчать і послушать". У протилежності до диктатури демократія вимагає обо-

(Закінчення на стор. 4)

З МОГО ВІКНА

Іванна Савицька

НЕСПОДІВАНКА

(Картина сучасного)

Моя загранична гостя приїхала аж із Парижу оглядати Ню Йорк, відвідати горсточку друзів, і покупити дещо за наші дешеві доляри.

Сама, мов лялечка, у брязкальцях, у смарагдових ковточках, „оперстенена", золотий Лонжін на руці, справжня шиковна парижанка.

Переспавшись і поснідавши вранці, вона вдягнула модний ковдряний плащ бурякової барви, поначіпляла оті „різдвяні прикраси", обпорскала себе Шанелем і готовилася вийти.

— Постій, моя люба, не квапся, ти не в Парижі, а в Ню Йорку. Гляди на мене. Сірий, „військовий плащ, шия голісінька, вуха навіть без дірки, не то з ковточком (бо вирвуть і вухо й ковточок), гроші зашиті в лиштву, а в руках „шапінгбеґ". Отак обережна нюйоркчанка виходить тепер на місто. А вийдеш взимі у хутрі, — запалення легенів дістанеш. Притисне тебе якийсь там чорнявий джентлмен, і скаже тихо!

— Роздягайтесь пані, мені ваше хутро сподобалося!

У блюзочці бігтимеш у тріскучий мороз додому, й дзенькатимеш своїми, чи не своїми зубами...

— Як же це так, дивувалася гостя. Йдете на місто з голою шиєю, без золотого шнурочка.

— У нас тепер мода на що інше. Вдягаємо на шнурку, свисток, і свищемо в ряди-годи, як треба...

Гостя зразу не вірила, а потім смирненько, дала себе роздягнути, скинула золоті прикраси з шиї, з пальців і з вух, скинула ковдру, (себто плащик) і вдягнула мій дощевик.

Ви знаєте, як виглядає ялинка, коли її після свят розібрати. Бідно-пребідно. Отак виглядала моя гостя. Щойно тепер, спокійні за наше майно, ми вийшли з хати. Та тільки вийшли, зараз бігцем повернулися. Забули „спрей" до очей, що його тепер реклямує наша поліція. Тримаєш отакий „спрей", поклавши палець на цівку, і ти вже, брате, готовий, гейби на фронті з кулеметом...

Спершу ми поплили під нашу Статую Свободи, опікунку покривджених, яка поновила свої гарячі запевнення, що не дасть нам бідним і втомленим, заподіяти яку-небудь кривду.

Те саме повторив посадник міста, а в Роз'єднаних Націях, де тепер валкувався жорстокий напад на Афганістан, ми набралися цілковитої віри в безпеку наших екскурсій.

Пооглядавши крамниці (Ню Йорк, Ню Йорк), ми поступили на каву, вкусивши першого дня, лиш кусочок „Великого Яблука".

Втомлені до безтями і ледве теплі приволіклися до хати і тут чекала на нас ота нюйоркська несподіванка.

Квіти з квітярні, — гадаєте, підвишка чиншу, солоний шпитальний рахунок, чи вигра авта на лотерійний квиток?

Нічого подібного — людоньки! Із балькону, крізь маленьке вікно закрався до хати злодій, забрав „ялинкові" прикраси, і обчистив хату до нитки.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Виставка Аркадії Оленської — Петришин в Чікаґо

Перше враження, коли входите до просторої залі Українського Інституту Модерного Мистецтва в Чікаго — це немов ви вступили в зачарований світ казкового городу, де кожна травинка, кожна квітка, кожний листочок бризкають радістю свого існування і промовляють до глядача так, як приємна усмішка довго небаченого доброго приятеля. Для відвідувачів Інституту, що призвичаєні бачити там на виставках радше мутації сірого (бо навіть як твори мають колір, то він чомусь загублюється) в абстактних чи абстрагованих формах мистецьких творів, які часто на тлі білих стін викликують клінічний, відчужуючий настрій, ця раптова радісна грайливість кольорів, цей трансформований інтимний зв'язок з природою, стає для відвідувача приємною несподіванкою.

Для тих, що слідкували за мистецьким розвитком Аркадії Оленської-Петришин, перехід від абстрактних до чіткопредметних картин не є переходом від одної екстреми до іншої, як це могло б здаватись. Це тому, що найсильніша характеристика творів мисткині — це її тонке відчуття гармонійности композиції і кольорів, які також стояли на першому пляні як її абстрактних, так і предметних картин.

На цій виставці домінує зелений колір у всіх відтінках його гами. Він б'є свіжістю щойно змитої дощем природи. Навіть в картинах де головний фон творять безлисті чорні покручені скелети дерев, які видно через вікно, на підвіконні вазонки з несміливими зеленими листками, вогник червоної квітки, як згадка або передвісник буйности літа в коронах тепер обнажених дерев.

Червоний колір мисткиня уживає скупо, як на старин-

(Закінчення на стор. 4)

Ф. Лукіянович

АВТОМОБІЛІ НА 1981 РІК

(2)

Було б наївно думати, що продуценти ЗСА, довідавшись про недомагання, добровільно згодились відкликати та направити ті авта. Ні, для цього потрібно було натиску одної із трьох федеральних установ, а часом розправи і вироку суду, щоби присилувати їх до цього.

Це, в протилежності до закордонних продуцентів, які зразу відкликали свої вироби і почали їх направляти. Тому промисел ЗСА одержав таку оцінку, на яку заслуговував: низька якість виробу та недовір'я покупця.

Яка причина?

Важко собі пригадати, коли було колись повідомлення про відкликання закордонних авт.

Відносно низької якости виробів ЗСА подають три причини. Перша — це та, що в погоні щодва роки за новістю, прямо не стало часу провірити як слід чи ті нові уведення оправдуються. Так випущено Корвеєр, що перевертався, алюмінійові мотори, що не працювали, але вони дальше діють у Порше та навіть у Ролс Ройсах, та інші іновації, що не витримали проби на шляхах.

Друга — це наставлення робітника до свого виробу у ЗСА. Тут, кажуть „ди гек віз іт", щоби тільки позбутись, деякі приходять п'яні в суботу та нетверезі в понеділок. Робітники закордонних авт горді із якости свого виробу, а випадків альхоголізму поміж ними майже немає.

Для прикладу: Фольксваген із Пенсильванії (коло Піттсбурґу) мусів перевести програму перевиховання своїх працівників, а відносно доставців, то компанія відкинула 10-15 відсотків виробів із-за низької якости.

А третя — це відсутність автоматизації певних ділянок. Виконувати один і той самий рух занудужує робітників. Це відноситься зокрема до спаювання та закріплення гайок.

У цьому напрямі закордонні, зокрема японські продуценти користуються винаходами, що звуться роботами-компюторами, випродукованими у ЗСА. Вони звільняють робітників від повторної праці, і краще та скорше спаюють. Цей процес почали також примінювати у ЗСА.

Оборонець консумента.

У половині 60 років появилися на ринку книжка-бестселлер „Небезпечно при всякій швидкості", Ралфа Нейдера, про що автор цих рядків звітував („Свобода", 2-го і 27-го липня 1966 р.) та „В обороні консумента", („Свобода", 29-го січня 1971 року). Автор книжки, іранець із походження, що його звуть оборонцем покупця та пострахом промислу, вплинув своїм твором на створення сенатської комісії, що почала переслухання усіх продуцентів.

Президент Дженерал Моторс хотів скомпромітувати Нейдера, підіславши йому дівчат, але це вийшло на яву і фірму засуджено на 200,000 долярів кари, гроші, що їх Нейдер зразу вклав до фонду дослідів.

Внаслідок його дослідів та переслухань комісії, недвозначно вийшло на яву, що промисловості ЗСА залежало тільки на продажі власного виробу, а не на безпеці подорожуючих. Усталено норми безпеки авт, всупереч спротиву продуцентів. Так дійшло до того, що вже раніше створена „Нешенел Гайвей Треффік Сейф" (НГСТА) почала справно діяти та дійшло до створення інших федеральних агенцій.

А також „Енвайрментал Протекшен Ейдженсі" (ЕПЕЙ), „Федерал Трейд Коммішен" (ФТК) та „Корпорейтед Авередж Фюл Економі" (САФЕ). Завданням цих чотирьох агенцій забезпечити покупцям авт добрий продукт. Але як комусь прийдеться купити т. зв. „лемон", авто, що не виходить з гаражу, то ніяка тут агенція не допоможе.

Спершу Фольксваґен завоював ринок ЗСА, та устaлив свій завод Реббіта поблизу Піттсбурґу у Пенсильванії. Для своїх виробів фірма спроваджує мотори та деякі інші частини із Західньої Німеччини.

Почавши від 1970 років, японські компанії — Тойота, Мазда, Гонда, Датсун та Субару ввійшли на західнє побережжя ЗСА, але фактично їхньою ціллю був багатий ринок збуту на східньому побережжі. Вони його відтак і завоювали, внаслідок чого, японські вироби становили в 1979 році 22 відс. ринку ЗСА, а якщо до цього додати інші закордонні імпортовані вироби, то це дасть 33 відс., або інакше — одне на кожних три авта проданих у ЗСА, було закордонної марки.

З цієї причини, юнії натиснули на президента Картера, щоб обмежив їхній імпорт. І в цьому напрямі почалась акція.

Голова юнії японських автомобільних робітників також звернувся до свого уряду, що слід обмежити експорт японських продуктів до ЗСА. Виглядає, що у виді цього, проспекти продуцентів ЗСА значно зросли.

Крім Фольксваґену ряд інших продуцентів розглядає можливості устійнити свої заводи у ЗСА. Перший, це Ніссан, що виробляє Датсун, а дальше, це шведський Волво, а також інші.

(Продовження буде)

Богдан Певний

ГУЦАЛЮКОВА ПЕРЕМОГА

/Перед ретроспективною виставкою Любослава Гуцалюка/

У наших умовах розказати про доброго маляра справа не проста. Усі прикметники, розпечені до щонайвищого ступеня з неабиякою домішкою наиможливіших суфіксів і префіксів, давно були примінені іншими для вирізнення найрізноманітніших аматорів і початківців, або малярів яким попросту „не повезло", хоч би навіть щиро, з дружнього, а то і з національного обов'язку. Дехто питає: „А кому від того кривда?" Часто переоцінення небезпечніше від недоцінення! Воно загрожує засліпленням, створює уяву про ґрандіозність пересічного, нехтує порівнянням власних здобутків з досягненнями інших, самолюбством вбиває самовдосконалення. Конкретно: як у витворених обставинах від перехвалених „немалярів" відмежувати обдарованого фахівця, знавця малярської справи, людину, яка завдяки талановитості і послідовності зуміла піднестися з дна повсякденности на поверхню майстерности? Можливість присутности серед нас такої людини зовсім правдоподібна.

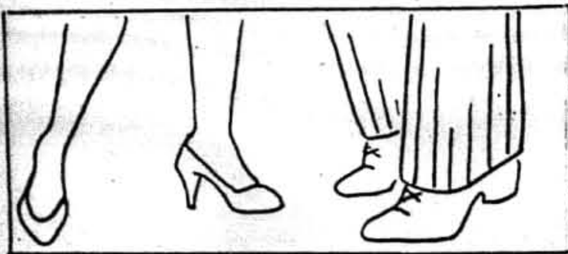
Життя образотворця незавидне, коли він хоче не тільки малювати, але плоди своєї праці зробити джерелом матеріяльного існування. Для того потрібний не тільки талант і знання, а передусім невсипуща витривалість. Тому нас завжди шанобливо зворушують ретроспективні індивідуальні виставки тих малярів, що їх влаштовують для відзначення просмику свого професійного життя. Таке святкування відбудеться у ґалерії ОМУА в Ню Йорку від 9-го до 23-го листопада біжучого року з нагоди 25-ліття професійного життя маляра Любослава Гуцалюка. Цікаво що Гуцалюк починає літочислення свого малярського дорібку не від днів початківця, а від першого виступу з індивідуальною виставкою у ґалерії Рор Вольмар в Парижі у грудні 1956 року. Це не значить, що перед виступом Гуцалюка на міжнародну мистецьку арену не було в нього творчих поривів і змагань. Навпаки, був то час дозрівання і досвіду. Щасливо сталося, що перші кроки Гуцалюка в мистецтво пройшли під керівництвом відомого нашого маляра Едварда Козака в таборах для скитальців у Німеччині. Згадуючи цей факт Гуцалюк підкреслює, що власне тим першим вказівкам завдячує велику долю свого творчого розвитку. Згодом, у 1950-54 роках, Гуцалюк продовжує студії малярства в Купер Юніон Арт Скул, одній з кращих шкіл Ню Йорку для талановитих вибранців. Хоч тоді в школі був наголошений абстрактний експресіонізм, поступово в ній атмосфера скеровувала молодих малярів на дорогу шукань за власним, індивідуальним творчим виявом. Мабуть вже тут зародилась відмінність Гуцалюкового малярства, позначена манерою надзвичайно елеґантного мазка шпахлі, якою він дотепер малює, включивши зовсім з свого вжитку пензель, і витонченістю ніжних кольорових зіставлень, близьких до постімпресіоністичної школи.

„Коли я малюю портрети, краєвиди чи натюр-морти," — пояснює Гуцалюк - „то я не люблю працювати безпосередньо з об'єкту, фотографій чи наперед зроблених нарисів. Якщо, під час відвідин, якесь місце зробило на мене враження, тоді воно лишається тривким у моїй пам'яті. Коли я повертаюсь до полотна — малюю з уяви. Я відтворюю сцену такою, яку запам'ятав. Це не фотографічне відтворення. Воно має подібність, але не наслідування баченого — дерева, будівлі, постаті можуть у мене пересунутися, так як того вимагає мною задумана композиція. Мої картини — частинно абстрагована реальність, основана на дійсних місцях, які я бачив і до яких зберіг прив'язаність. Вони відображення з уяви, яке, я маю надію, витворює відповідний настрій. Я, скоріше усього думаю кольорами і об'ємами, як виглядом об'єктів."

У Купер Юніон, — як признається Гуцалюк, — помітний вплив мав на нього його учитель, відомий американський маляр Моріс Кантор, хоч за розв'язкою рисунку шукав Гуцалюк в Анрі Матісса і вдивлявся в кольорит П'єра Боннара. Все таки, він вперто шукав за своїм власним „я". Хоч ориґінальність Гуцалюкового малярського „письма" була вже сильно помітна на його ранніх працях, то побачив він „себе", за його словами, багато років пізніше, закінчивши працю над картиною „Натюр-морт з варениками" 1958 року. Після закінчення студій Гуцалюк влаштувався працювати за поважну винагороду в телевізійній індустрії над мистецьким оформленням програм, але ця праця його невдовольняла — він хотів бути малярем, що малює не лише у вільну хвилину для розваги, а який присвячує малярству всю свою енерґію, живе професійним життям. Лишити працю і почати непевне життя образотворця вимагало відважного рішення. „Коли ви пережили найгірше," — розповідає Гуцалюк — „то не лишається більше нічого, що могло б вас лякати. Убогість, голод або небезпека мені не страшні." Така „оптимістична" настанова і подивугідна підтримка дружини Ренати допомагають зробити рішучий крок, наразі ще експериментальний — Гуцалюк іде в Париж і там наполегливо малює.

Перша, згадана вже виставка в ґалерії Рор Вольмар 1956 року в Парижі, пройшла з наглядним успіхом — рецензії у франкомовній пресі, похвали, вирізнення. Не принесла вона відповідного матеріяльного забезпечення на дальшу працю і скромне існування. Знову стають у пригоді Гуцалюковий „оптимізм" і віра дружини у хист чоловіка. Гуцалюк дальше працює і картини його стають щораз більше життєрадісні, бадьорі, вертикальний мазок сильнішає, кольорит набирає більшої строкатости. „У моїх працях немає прихованих післань," — розказує Гуцалюк — „так як я не зацікавлений перетворити мої картини в інструмент соціяльних реформ. Я люблю малювати і єдина моя ціль принести щастя і насолоду людям. Я бачив доволі гидкого і перейшов не через одно жахіття, чого маю досить на ціле життя. А все ж, я оптиміст і хочу пригадати людям, що ще є краса на світі, і що людина має таку ж здібність творити, як руйнувати." Гуцалюк малює в Франції, Англії, Еспанії, Італії. Його динамічні композиції енерґійних ліній і форм відкривають його палке сприймання оточення і глибоко емоційне обдарування. Захоплююча спонтанність Гуцалюкових робіт завжди послідовна з самодисципліною щирого маляра і принципового майстра. Ми добре пригадуємо враження, яке зробила на глядачів його індивідуальна

ЗАБАВУ

влаштовує

Українська Студентська Громада при Ратґерс, Ню Брансвік

Грає оркестра **„Чари"**

22-го листопада 1980 р., год. 8:30 веч.

Holiday Inn, Route 22, Somerville, N.J.

Українська Православна Парафія св. Вознесіння в Кліфтоні, Н. Дж. при 635 Broad Street

шановно запрошує Громаду на відзначення

55-ЛІТТЯ СВОГО ІСНУВАННЯ

В неділю, 2-го листопада 1980 р., о годині 10-ій рано БОЖЕСТВЕННУ СВЯТУ ЛІТУРГІЮ відправить Високопреподобний Владика МАРКО в сослуженні Духовенства та Високопреподобного о. митр. протопр. Т. О. ФОРОСТІЯ, який відправить цю останню СЛУЖБУ БОЖУ в нашій парафії, після багатьох літ відданої і визначної служби у нашій громаді.

Рівночасно запрошуємо Громадянство на **ГОСТИНУ**, яка відбудеться о першій годині по полудні у приміщенні NESTOR'S, 215 Pompton Turnpike, Little Falls, N.J.

Квитки можна набути від членів Комітету, або замовлення телефоном ч. (201) 471-8131.

---

71 ВІДДІЛ СУА В ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

ЗАПРОШУЄ НА

ТРАДИЦІЙНУ ОСІННЮ ЗАБАВУ

що відбудеться

в СУБОТУ, 8-го ЛИСТОПАДА 1980 р., год. 9-та веч.

при чарівних звуках оркестри

„ТЕМПО" — Іринея КОВАЛЯ

у великій залі УНДОМУ, 92 ФЛІТ вул., Джерзі Сіті, Н. Дж.

Вступ — дорослі 6.00 дол. **Молодь — 3.00 дол.**

Зимові курси УВУ в Маквіллері

Український Вільний Університет улаштовує, як і щороку, міжріздвяні курси українознавства в Маквіллері, Франція, для студіюючої молоді віком від 16-ти років. Ці курси триватимуть від п'ятниці, 26-го грудня цього року до понеділка, 5-го січня 1981 року, і будуть сполучені з загальною новорічною зустріччю молоді.

У програмі курсів передбачені такі теми: вибрані питання української культури і філософічної думки; розгляд історії України; події в Україні в останніх роках; вибрані проблеми з історії української літератури; можливості економічного розвитку України у совєтській системі та виховне значення історичних подій для формування світогляду.

Курси відбудуться в українській оселі отця декана Павла Когута, де є вигідні приміщення і добре харчування. Завдяки тому, що все відбувається в одній оселі, можна максимально використати час не лише для викладів, але й для товариської розваги та ділових нарад представників молоді різних країн.

Оплата зимових курсів виносить 50 німецьких марок, або рівновартість в іншій валюті. Кошти прожитку виносять 17,50 нім. марок денно. Хто хотів би отримати грошову допомогу на ці курси, мусить внести писемне прохання до Комісії Допомоги Українському Студенству в Сарселі. Посилати прохання слід на адресу: KoDUS 29, rue des Bauves, 95200 Sarcelles — France.

Зголошення просимо надсилати на адресу Університету в Мюнхені або на адресу о. декана П. Когута в Маквіллері. На ці адреси просимо також звертатися за додатковими інформаціями:

Ukrainische Freie Universitat Pienzenauerstr. 15 D-8000 München 80. Tel.: (089) 9869-28

Fojer Ukrainien Mackwiller F-67430 Diemeringen (88) 004052

В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ СЕРЙОЗНИМИ ЗАХОДАМИ будуть боротися з проявами антисемітизму, які в останньому часі зросли, насторожуючи місцеві власті і населення. Генеральний прокурор стейту Джон Дж. Дегнан сказав у середу, 29-го жовтня, в Трентоні, на зібранні повітових прокурорів, що справу розслідування антисемітських проявів, яка раніше була передана з повітового рівня на стейтовий, тепер розглядатимуть і одні й інші, щоб успішніше поширити боротьбу з цим загрозливим явищем.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 13-го жовтня 1980 року, проживши 71 років, відійшов у Вічність у Львові, Україна, наш Найдорожчий БРАТ

сл. п. Інж.

ВОЛОДИМИР САЛДАН

кол. студент політехніки у Данціґу.

ПОХОРОН відбувся 15-го жовтня 1980 року.

В глибокому смутку:

брат — ЯРОСЛАВ з родиною
сестра — ОЛЬГА КРИСТЯК з родиною
брат — МИРОН з родиною

У ДРУГУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ мойого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА

бл. п.

Д-ра МИРОСЛАВА М. НАВРОЦЬКОГО

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в п'ятницю, дня 7-го листопада 1980 року
в Соборі Св. Софії в Римі;
в храмі Жировицької Богородиці і свв. Сергія і Вакха;
в Обителі ОО. Студитів — Студіон, Кастельґандольфо;
в церкві Царя Христа у Філядельфії, Па.
та
в неділю, дня 9-го листопада 1980 р., в год. 12-ій вполудне, в церкві Царя Христа у Філядельфії, Па.

Про молитовну злуку за душу Покійного просить —

дружина РОМАНА

У глибокому жалю та смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що у вівторок, 14-го жовтня 1980 року в Мюнхені, Німеччина, відійшов у Вічність наш Дорогий Вуйко

бл. п.

проф. д-р ЯРОСЛАВ ГИНИЛЕВИЧ

Лицар-командор ордену св. Сильвестра Папи, учасник Визвольних Змагань, полевий лікар Української Галицької Армії, співорганізатор і лікар Народної Лічниці у Львові, організатор медичної опіки над молоддю, професор Медичного факультету Львівського Університету, організатор і голова Українського Червоного Хреста, опісля Української Медично-Харитативної Служби, член численних релігійних і громадських організацій та установ.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ — відправив Єпископ УКЦ Владика Платон Корниляк 20-го жовтня і похоронено його на українській частині цвинтаря „Вальдфрідгоф" у Мюнхені.

Горем прибиті:

ОЛЬГА СТЕФАНОВИЧ з Родиною
СОФІЯ АДРІЯНОВИЧ
ГАЛЯ РЕЙНАРОВИЧ з РОДИНОЮ
ТЕОДОСІЯ ГАЙВАС з Родиною
ІВАНКА АДРІЯНОВИЧ
ЯРОСЛАВА ДАНИЛЕВИЧ з Родиною
ВОЛОДИМИР АДРІЯНОВИЧ з Родиною

ПОДЯКА

Недуга і смерть

СОНІ АДРІЯНИ

принесли нам численні вислови жалю та співчуття; стараємося по можності особисто словами передати нашу вдячність, але це затягається.

Тому в міжчасі цією дорогою, дякуємо загально Родині, Приятелям і Сестрам Василіянкам школи св. Юра в Ню Йорку за теплу пам'ять в час останніх шість місяців та за щирі пожертви на громадські цілі в Соні пам'ять.

Уляна і Ігор БОГАЧЕВСЬКІ

Об'єднання Лісників і Деревників в Ню Йорку, Н. Й.

ділиться сумною вісткою, що дня 13-го жовтня 1980 року, у Філядельфії, Па., на 78-му році життя, відійшов у Вічність

бл. п. лісник

АНТІН ШВАК

Дружині і Родині Покійного глибокі співчуття складають —

Управа і Члени ОБУЛіД-у

Ділимося сумною вісткою, яка наспіла з України, що у Львові, 24-го жовтня 1980 року упокоївся в Бозі, на 93-му році життя

бл. п.

ТЕОДОР КОГУТ

довголітній учитель і директор народних шкіл.

У глибокому смутку:

сини: НЕСТОР і ВОЛОДИМИР
сестра — ОЛЕНА з родиною
Дальша і ближча Родина в краю і на чужині

ПРОСИТЬСЯ ПРО МОЛИТВИ!

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що у вівторок, 28-го жовтня 1980 р., проживши 89 р. життя, упокоїлася в Бозі наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ОЛЬГА ЗАРИЦЬКА

Горем прибиті:

АНТІН — чоловік
СОФІЯ — донька з мужем
НАДІЙКА — донька з мужем
ІВАН — син з дружиною
РІТА — внучка з мужем і дітьми
МАНФРЕД — внук з дружиною

ПОХОРОН — в п'ятницю, 31-го жовтня о год. 10-ій рано на українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Державні...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

в'язково існування опозиції, демократія, даючи свободу думки, слова і друку, визнає „а пріорі" різновидність світоглядів, але й визнає „а пріорі" співпрацю з інакодумаючими. В Англії колисці новітнього парляментаризму й новітньої демократії, не існує одної писаної конституції. Там усе ще обов'язує „Магна харта лібертатум" з 1215 року, доповнена безліччю законів. Але в Англії лідер опозиції отримує окрему державну платню і є однією із найперших фігур в державі, як потенціяльний наступний прем'єр. Авторитарна система, яка не визнає опозиції, має теж своєрідний парлямент, як, наприклад, Верховний Совєт в СССР, але його члени згори призначувані і нарід насправді не має ніякого впливу на його склад.

Зате демократія визнає чотириприкметникове право голосування: загальне, рівне, безпосереднє і тайне. Це запевняє кожному голосуючому довірочність його особистих поглядів і право голосувати, як йому подобається. Одним з найцікавіших моментів 13-го Конгресу Українців Америки був спротив його організаторів, аранжерів і керівників проти тайного голосування. Чому?! Дуже ясно: багато (чи не більшість) змобілізованих однодумців не знали би, як голосувати, якщо б не бачили перед собою дириґента за президіяльним столом. Та демократія визнає принцип, що меншість має підпорядковуватися більшості, але рівнорядним принципом є обов'язок більшости рахуватися з думками, поглядами і становищем меншости. Зрештою: де є більшість, а де меншість?! На 13-му Конгресі Українців Америки на залі була виразна більшість Але чи вона є також більшістю української вільної громади в діяспорі та, зокрема, більшістю в українській громаді в Америці?! Напевно не є, — бо в протилежному випадку не треба було б так штучно, так студерно складати Номінаційну комісію і Резолюційну комісію і так тайком, без ніякої попередньої дискусії, ані у пресі, ані на попередніх керівних органах УККА приймати плян отого „державного перевороту", що його переведено на 13-му Конгресі.

Слабість демократії власне у тому, що вона дає можливість її противникам використовувати її привілеї для її нищення, — дає змогу вести демагогічну пропаганду, дає можливість маніпулювати так, щоби мати штучну більшість і після того покликуватися на „демократичне вирішення", коли штучно створена більшість підносить — на даний знак дириґента — вгору руки. Диктатура — найлегший спосіб правління, але й ніяка диктатура у всесвітній історії довго не втримувалася, бо люди не люблять грати ролю роботів на довшу мету. Тому й авторитарні системи намагаються підмуровувати себе ідеологією чи то гаслами „пролетарі усіх країн єднайтеся!" і „вся влада робітникам і селянам", чи-то гаслами безоглядного послуху релігійної віри (як в Ірані), чи-то гаслами непримирливого націоналізму.

У наших, українських відносинах, у нашій, українській дійсності, ділення вільних українців на ідеологічні ніби непримирливі чи навіть взаємосуперечні табори — таке ділення штучне, зайве, шкідливе. Бо в українській національно-державній проблематиці за існування в Україні нинішньої дійсности існує тільки одна лінія поділу: хто визнає принцип 4-го Універсалу, принцип вільної, ні від кого незалежної української державности, і хто його не визнає, чи готов іти на компроміси в такому, наприклад, дусі, як майбутнє „самовизначення", наче б його вже не було у визвольній війні-революції 1917-21 років, або хто погоджується на таку „державність", як вона записана у конституціях СССР і УССР.

Основний принцип

Коли ж усі визнають принцип вільної і ні від кого незалежної держави — то навіщо штучно ділити і розсварювати громаду суперечками і кампаніями, які не мають ніякого глузду? Велася у нас дискусія над потребою і чи зайвістю політичних партій. Партії (середовища) потрібні, природні, невідхильні. Але задля згідливої і гармонійної співпраці у розв'язуванні проблем, а не задля роздорів у громаді, які корисні тільки ворогові принципу вільної, ні від кого незалежної української держави.

Можна мати різні світогляди, можна бути звеличником демократії, або й звеличником системи авторитаризму. Можна бути монархістом (гетьманцем) чи республіканцем. Але здоровий „хлопський" розум підсказує: чи український нарід, зазнавши над собою впродовж кількадесяти років блага авторитарної системи, захоче мати іншу, але також авторитарну систему, яка визнає принцип „молчать і послушать"?! Чуємо: українці ще не доросли до демократії. Можливо, що в цьому твердженні є дещо правди. Бо коли „переможці" 13-го Конґресу Українців Америки твердять, що вони виграли „демократичною більшістю", то цим тільки доказують, що не розуміють, що таке демократія, що таке демократична система, що таке пошанування волі народу. Але тому, що демократія пережила всі інші системи й існує вже дві з половиною тисячі років, то будьмо оптимістами і вірмо, що вона переможе і в українській дійсності.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реаґувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Виставка...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

них іконах, де не раз одна яскравочервона нитка надавала не лиш кольору, але і змісту цілому образові. Вона цікаво уживає фіолетний колір, який назагал тяжкий для гармонійних композицій, як також вміло орудує білим, особливо на картинах березового лісу, де кора дерев мигливо змінюється у рій ліаючих між деревами пташенят. У всіх її картинах відчувається спокій, не безрушний спокій, а радше спокій у сенсі мирного поєднання з природою. Це так, як у старинних українських піснях розповідається, що душа пташечкою на гіллячці сіла, дівчина ластівкою стала, лілеєю розцвіла. Так і картини Аркадії Оленської-Петришин передають думку переливу, пов'язання життя людини з природою.

В мистецтві, як і в літературі, філософії, а, зрештою, у всіх науках, ми шукаємо за чимсь, щопоширило б нашу свідомість світосприймання. І тому перше питання глядача до мистця: Що хоче цим твором мистець сказати? У цьому випадку, здається, перше враження, яке глядач винесе, це буде: "Я люблю природу". А тому, що живучи у великих містах, ми так часто забуваємо, якою прекрасною природа може бути (коли ви бачили востаннє схід або захід сонця, ціле склепіння неба, засіяного зорями?), то це просте і беспретенсійне "я люблю природу" набирає куди глибшого, навіть, можна б сказати, месіяністичного змісту. Використовуючи сили природи для своїх близькойдучих цілей, люди сьогодні загрожують існуванню тієї ж природи. І ці картини, такі відмінні від сірих, спустошених, пригноблюючих картин, якими екологи стараються шокувати нашу свідомість, з таким самим, якщо не більшим ефектом освідомлюють нас, що вартість природи не тільки в її силі улегшувати нам життя, але і упримнювати його.

Ще один погляд на величезні розміром, розтягнені на рамах полотна, на яких з меншим трудом можна було потягнути пензлем чорну лінію й закінчити її гудзом з клоччя, а для розваги глядача назвати картину ч. 2444. Та замість цього, ті полотна створили світ природи — сади, ліси, городи диких квітів, розквітлих кактусів. Вони не накидаються на глядача претенсійним визовом, так як і природа цього не робить. Тільки опісля глядач собі ставить питання, а яке його відношення до природи? В цьому сенсі виставка Аркадії Оленської-Петришин є найкращою проповіддю збереження природного оточення.

Д.Маркусь

Гуцалюкова...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

виставка в американській ґалерії нюйоркського середньоміста в жовтні 1957 року зразу ж після повороту з Парижу.

Гуцалюкова перемога прийшла в травні 1959 року з виставкою в ґалерії Жак Нормаль у Парижі. Для багатьох вона була несподіванкою, але для тих, що знали про працьовитість Гуцалюка — заслуженою винагородою. Тепер вже не лише рецензії, похвали чи вирізнення, а усі його картини закупила ґалерія в Міляно. Гуцалюкова перемога наглядно доказала, що у наш хиткий час маляр може побороти усі труднощі, при чому не обов'язково затаювати своє національне походження. /Гуцалюк народився 1923 року в Львові/. Власне навпаки, Гуцалюк у всіх програмках до своїх виставок, у інтерв'ю з критиками і кореспондентами його підкреслює, а рецензії і статті про нього у світовій пресі, вирізки яких становлять поважну товщиною книгу, називають скрізь Гуцалюка українцем і українським малярем. З листування довідуємося, що він знаний і в Україні не лише у вузькому колі, а від режимового Миколи Бажана починаючи і кінчаючи на мисткині — дисидентові Аллі Горській. Гуцалюкова перемога принесла за собою роки численних успіхів, чи то в Парижі, чи Ню Йорку, так як серед чужинців як і серед українців розсипаних по цілому світі. Здається немає дому української інтелігентної родини на стінах якого не було Гуцалюка. Зовсім слушно про можливість Гуцалюкової популярности писав рецензент „Ню Йорк Геральд Трибюн" 24-го вересня 1960 року з нагоди його виставки в Джустер ґалерії в Ню Йорку: „Гуцалюкові праці тепло настроєні ясністю, яка йому притаманна. Разом з ніжністю його стилю вони надзвичайно притягаючі. Він без труднощів повинен стати одним з наших популярніших малярів." З 1963 року Гуцалюк живе виключно з продажі своїх картин.

Від Гуцалюкового рішення стати професійним малярем пройшло чверть століття, а тверде переконання, що „модерне мистецтво і краса до себе взаємно належать", — як підкреслив торонтський „Ґльоб енд Мейл" у жовтні 1962 року з нагоди його виставки у тому канадському культурному осередку, не змінилося, хоч пройшло крізь різні етапи розвитку: від кубістичного у своєму заложенні „Натюр-морту з варениками" 1958 року, крізь сітчасті, півабстрактні краєвиди з наголосом на стрункі вертикальні мазки, так як у картині „Сена зимою" 1963 року, що багатьом нагадували пізнього Бернарда Буффе, до з-візантійська положених площин „Уявних квітів" 1972 року і просторого пошуку безмежности глибини у „Великому морському пейзажі" 1976 року. Для осягнення тієї чаруючої мети — нероздільности краси і мистецтва, Гуцалюк поєднав майстерність ремесла розкішної шпахлевої техніки з безмежним відчутям зіграности кольорів. Усе те можна буде простежити на його ретроспективній виставці з нагоди якої пишемо цю нотатку, бо Гуцалюк протягом 25-ти років лишав для себе одну чи дві картини — кожного року, з кожної виставки. 48 з них становлять депозит ретроспективної виставки ювілята.

В Ню Йорку...

(Продовження зі стор. 1)

Учасники пресової конференції.

імперія, що існує у формі СССР.

Ф. Шекспір уважає, що причиною байдужости світу, а головно Америки, щодо СССР основується у двох головних причинах: колосальна ігноранція СССР з боку американського академічного світу і цілковита ізоляція совєтської російської імперії від світу, з якого Москва не допускає західніх ідей — шляхом контролі радія, телевізії та інших засобів масової інформації. Вина на непоінформованість про СССР спадає на американську історіографію, яка вихована на традиційній російській історичній „науці" та ігнорує існування більш як половини неросійських народів у СССР. За часів його урядування на високому становищі у Вашінґтоні, сказав він, — величезна більшість членів Уряду була несвідома того факту, що в СССР майже більш як половина населення не є російська, та що росіяни жорстоко переслідують неросійські народи. З винаходом і поширенням радія і телевізії поширилися також націоналістичні рухи серед колоніяльних народів, чого боїться Москва і тому держить поневолені народи в строгій ізоляції і під диктаторською контролею.

Другим доповідачем був проф. Ричард Пайпс з Гарвардського університету. Він — автор численних праць з історії Росії і СССР і дорадник різних департаментів у Вашінґтоні та міжнародний знавець совєтської „національної політики", який родився в місті Цешині на Шлеську, — де як він сказав, — ранню молодість провів між трьома національностями — поляками, чехами й німцями, і його зацікавлення національними рухами має глибоке, особисте підґрунтя.

Його доповідь була на тему „Російська національна політика: тяглості і різниці." Він твердив, що Совєтський Союз є останньою, не заморською імперією, в якій провідним елементом є росіяни. Це, — твердив проф. Пайпс, — не означає, що цілий російський народ поносить відповідальність за всі політичні надужиття та переслідування неросійських народів.

Якщо мова про американську закордонну політику відносно СССР, то Вашінґтон переконаний, що американська піддержка неросійських народів стягне спротив російського народу, який має більшість в СССР та який на ділі володіє цілим Совєтським Союзом. Тому, американський Уряд у своїх офіційних виступах завжди говорить, що російський народ є „приятелем американського народу," і тим способом хоче відділити російський народ від совєтського уряду. Назагал, — твердив проф. Пайпс, — Москва держить поневолені народи під гострою контролею, і тому справа деколонізації є трудним питанням. Він уважає, що пересічний росіянин в нічому не користає з того факту, що СССР є великою територіяльною імперією, і між російськими лібералами є багато таких одиниць, які передбачають можливість деколонізації совєтської імперії в будуччині.

Слід пригадати, що Алексaндер Солженіцин у своїй статті у „Форейн Афферс" в квітні ц. р. заатакував проф. Пайпса за здогадну „фальсифікацію російської історії, а київська газета „Радянська Україна" прямо назвала його фальсифікатором" історії Радянського Союзу.

Третім з черги доповідачем на конференції був проф. Андрю С. Еренкройц з Мічіґенського університету та визначний знавець східньоевропейських відносин та ісламської культури. Він говорив про становище польської політики відносно російської імперії. Проф. Еренкройц твердив, що польська політика в діяспорі віддзеркалює головні течії польської політики в Польщі під комуністичним режимом.

В першу чергу, існує ще далі стара „ендецька" лінія, яка стримить до тісного союзу з Росією без огляду на режим, який є в Москві. Речники цієї політичної течії є переконані, що такий союз може охоронити Польщу від евентуального політичного „реваншу" з боку націоналістичної Німеччини.

Друга течія є заступлена теперішнім режимом „Людової Польщі", яка знає, що при будь-якій зміні в СССР варшавський режим знищать і заступлять новим урядом. Ані „ендеки", ані теперішні „режимовці" не є прихильниками деколонізації Совєтського Союзу.

Вкінці, серед поляків в Польщі й на еміґрації є група молодих політиків, які групуються біля нелеґальної групи — „Коаліція для Польської Незалежности", прихильником якої є також проф. Еренкройц. Ця група одверто проповідує, що східнім сусідом Польщі не є Росія, але Україна, Білорусь і Литва, які є поневолені Москвою зі всіми аспектами національного поневолення, і тому в інтересі вільної Польщі потрібно відновлення державности України, Білорусі і Литви.

Після доповідей були численні запити від білоруських, литовських і українських учасників конференції, на які прелеґенти давали вичерпні відповіді. Замикаючи конференцію і запрошуючи понад 60 учасників на перекуску, д-р І. Флис подякував всім присутнім за участь і зацікавлення цією конференцією, а організаторам за її успішне зорганізування і проведення.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Слово Чорновола...

(Закінчення зі стор. 1)

Мирного прибуває „в пошуках праці" донька військового аташе в одній з африканських країн (тобто прямо або посередньо кадебистка) полковника Вадима Блохіна, Тетяна.

Деякий час вона була оформлена (швидше, судячи з матеріялів справи, фіктивно) простою робітницею, аби зіграла версія, буцім гнилий дисидент накинувся на пролетарську дівчину. Прилетівши до Мирного, вона випадково знайомиться з тим постачальником, до якого я їду у відрядження. Вона ж випадково зустрічається нам на дорозі, коли ми йдемо вечеряти, і напрошується нам компаньйонкою, пускаючи в хід і жіночі чари, й політичні спекуляції, заманює до себе в кімнату готелю і там, досить незграбно, розігрує спектакль „спроби зґвалтування" з дурними деталями на зразок погрози пляшкою, таємничого походження подряпин на грудях або самороздягання. Її помічники (змовившися до чи після — це не так важливо) — чергова готелю й міліцейський наряд поводяться на суді, як блазні, перекидаючись у погано завченій версії події. А сама Блохіна, що досить показано, прибуває з Ашхабаду на суд з пересадкою... в Києві, де, напевно консультувалася в голови КДБ України Федорчука або в його співробітників, які вже добре набили руку на таких фабрикаціях і пересадили за кримінальними звинуваченнями майже весь другий склад Української Гельсінкської групи.

Висловлені вище думки й змушують мене сумніватися, що суд підійде до вирішення моєї долі неупереджено. І все ж, як невиправний оптиміст, я вірю, що в душі кожної людини жевріють і часом спалахують всупереч усім обставинам і можливим наслідкам, іскри справедливости, порядности й особистої відповідальности. Тому, на жаль, тільки теоретично, я припускаю, що виходячи тільки з обставин розглянутої вами справи забувши про всі протексти й підтексти, ви громадяни судді, виявивши громадську мужність, не поповните лави змовників і виголосите мені виправдувальний вирок".